

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.14.2025.HS

**Pani
Marlena Rajn
Dyrektor
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Zawoni
ul. Trzebnicka 11
55-106 Zawonia**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 11 kwietnia 2025 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 28 kwietnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni ¹ .
Dyrektor jednostki kontrolowanej	Pani Marlena Rajn, zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni od dnia 1 kwietnia 2021 r., a od dnia 3 sierpnia 2022 r. na stanowisku Dyrektora GOPS.
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 24 lutego 2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na I półrocze 2025 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK) zatwierdzony w dniu 20 grudnia 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 24 lutego 2025 r. do 21 marca 2025 r.
Kontrolerzy	1. Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.70.2025.HS z dnia 11 lutego 2025 r., 2. Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.71.2025.HS z dnia 11 lutego 2025 r.

¹ Dalej „Ośrodek” lub „GOPS”

² t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm., zwanej dalej „ustawą”, „ustawą o pomocy społecznej”

³ Dz. U. z 2020 r., poz. 2285, ze zm. zwanego, dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Marlena Rajn – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 24-26 lutego 2025 r. w GOPS w Zawoni ustalono, co następuje.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 16a, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Dyrektor GOPS w Zawoni na podstawie imiennego upoważnienia Wójta Gminy Zawonia wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 15 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

⁴ t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146 ze zm., dalej „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób (pkt 3),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁵ (pkt 5).

Gmina Zawonia nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń w tym zakresie.

GOPS w Zawoni nie opracował i nie realizował projektów socjalnych (pkt 3a), gdyż jak wyjaśnił Dyrektor - GOPS w Zawoni jest w trakcie realizacji projektu „Aktywni razem w Gminie Zawonia” realizowanego w ramach Priorytetu 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku FEDS.07.05 Aktywna integracja, a ponadto w 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni będzie również realizował projekt długoterminowy w partnerstwie z Gminami: Wisznia Mała, Długołęka, Dobroszyce, Kobierzyce, Miękinia, Oborniki Śląskie, Oleśnica oraz Fundacją Manufaktura Inicjatyw realizowanego w ramach Priorytetu 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 10 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),

⁵ t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 475 ze zm.

- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
 - wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor GOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5). Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi mogą być zabezpieczane w Środowiskowym Domu Samopomocy w Miliczu. Powiat Trzebnicki posiada podpisane Porozumienie Nr 1/2020 z dnia 17 września 2020 r. z Powiatem Miłickim na świadczenie usług tj. objęcie mieszkańców Powiatu Trzebnickiego opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Miliczu. Na dzień kontroli z zajęć w ŚDS w Miliczu korzystała 1 osoba.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor Ośrodka w Zawoni nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5). Jednakże, jak zapewnił Dyrektor GOPS, osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielono informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne, udzielano pomocy w zredagowaniu pozwu oraz świadczone bezpłatną pomoc prawną.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Pracownicy socjalni na bieżąco informują podopiecznych o przysługujących im możliwościach pozyskiwania uprawnień z innych instytucji m.in. PCPR, ZUS (...). Świadczą również pomoc przy gromadzeniu dokumentów, świadectw pracy, dokumentacji medycznej, w celu pozyskania świadczeń emerytalnych lub rentowych oraz ubiegania się o stopień niepełnosprawności czy likwidacji barier architektonicznych. (art. 110 ust. 6).

Dyrektor Ośrodka w Zawoni składał Radzie Gminy Zawonia coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawonia nie realizował wypłaty świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r.

o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁶ z uwagi na brak wniosków. Nie była świadczona pomoc psychologiczna.

Dyrektor GOPS w Zawoni spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki. Dodatek, o którym wyżej mowa nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁷. W aktach personalnych pracowników Ośrodka znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie tego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Zawonia zamieszkałą przez 5 842 mieszkańców, w tym 98 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2024 r.) i 5 848 mieszkańców, w tym 48 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień kontroli).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawoni na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych (3 etaty) świadczących pracę socjalną w środowisku.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku GOPS w Zawoni powyższy wskaźnik na dzień kontroli był spełniony w stosunku do liczby ludności gminy oraz proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 1 (O.M.) przed wydaniem decyzji 8121/schr/3/2024 z dnia 17.12.2024 r. nie zawarto ze Stroną kontraktu socjalnego.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

⁶ t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 167 ze zm., zwanej dalej „specustawą”

⁷ t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2207 ze zm.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Brak zawarcia kontraktu socjalnego z osobą bezdomną przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania jej tymczasowego miejsca w schronisku.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych sporządzać z daną osobą kontrakt socjalny.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Dyrektora jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Zawonia, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Zawonia
2. a/a.

KIEROWNNIK ODCZYNŁU
Odczynu Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
Ewa Oleniacz

